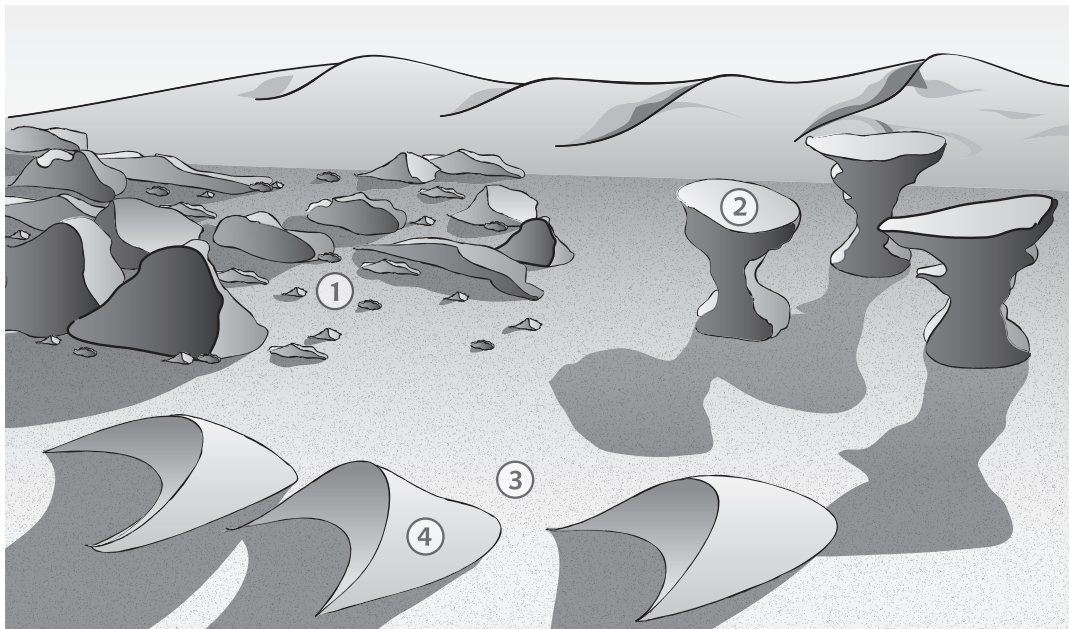

Sprawdzian wiedzy i umiejętności z działu Zewnętrzne procesy kształtujące litosferę

Zakres rozszerzony. Grupa A

- 1.** Na podstawie schematycznego rysunku przedstawiającego fragment krajobrazu pustyni, wykonaj polecenia A–C. [4 p.]

- A. Za pomocą strzałki zaznacz kierunek wiatru.
 B. Napisz, jaki rodzaj pustyni został zaznaczony numerem 1.
 C. Wpisz nazwę formy terenu oznaczonej numerem 4. Opisz, w jaki sposób powstała.

Forma terenu:

Sposób powstania:

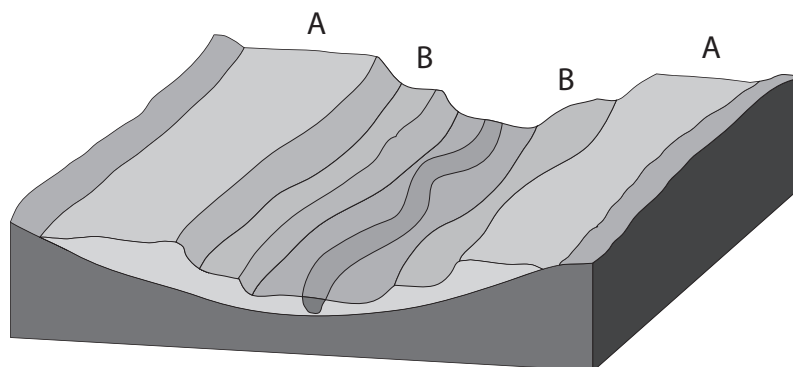
.....

- 2.** Wypisz dwa czynniki, od których zależy intensywność procesu osuwania. [2 p.]

1.

2.

- 3.** Na podstawie załączonego rysunku określ, która z przedstawionych teras (A czy B) jest młodsza. Wpisz jej nazwę poniżej rysunku. [2 p.]

Młodsza terasa:

Nazwa terasy:

4. Uzupełnij tabelę.

[4 p.]

Lp.	Forma	Czynnik rzeźbotwórczy	Proces (erozja, transport, akumulacja)
1.	Baraniec		
2.	Mierzeja		
3.	Barchan		
4.	Nisza abrazyjna		

5. Rozpoznaj typy wybrzeży przedstawionych na rysunkach. Podaj nazwę każdego z nich. Podaj dwa podobieństwa tych typów wybrzeży.

[3 p.]

A. Wybrzeże B. Wybrzeże

Podobieństwa:

1.
2.

6. Do każdej z wymienionych pustyń przyporządkuj główny czynnik warunkujący jej powstanie. Czynniki mogą być wpisane więcej niż jeden raz.

[3 p.]

a) Pustynia Namib	1. Bariera orograficzna
b) Pustynia Gobi	2. Stałe zwrótnikowe wyże baryczne
c) Wielka Pustynia Piaszczysta	3. Zimne prądy morskie
d) Pustynia Atacama	

Odpowiedź: a), b), c), d)

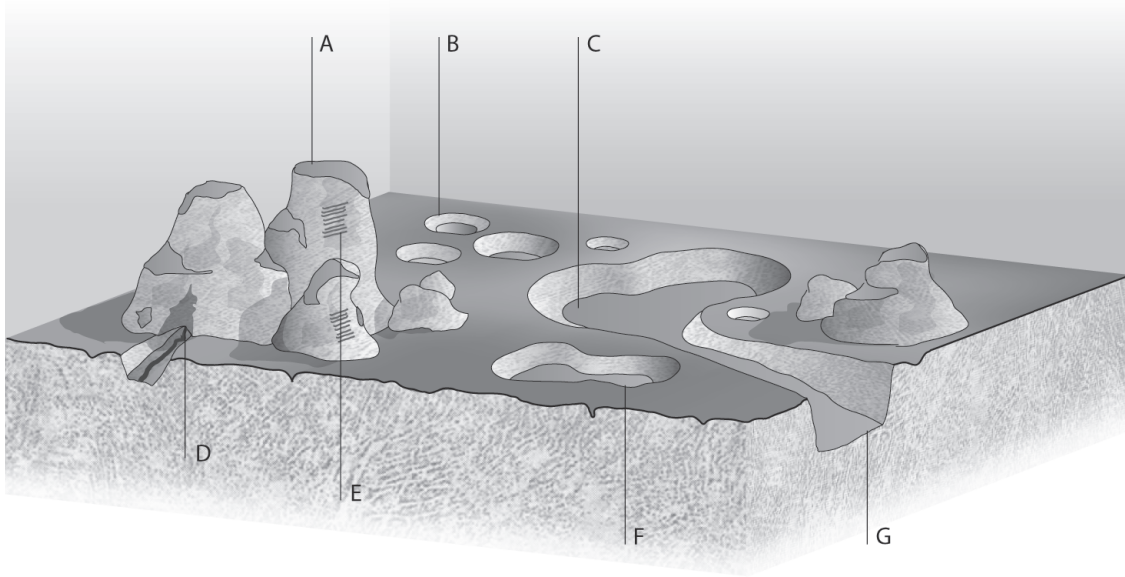
7. Spośród podanych typów klimatu wybierz i zaznacz ten, w którym wietrzenie fizyczne zachodzi najbardziej intensywnie. Uzasadnij swój wybór, podając jeden argument.

[2 p.]

- a) Klimat podzwrotnikowy śródziemnomorski.
- b) Klimat umiarkowany morski.
- c) Klimat okołobiegunowy subpolarny.
- d) Klimat zwrotnikowy monsunowy.

Argument:.....

8. Rysunek przedstawia formy krasowe. Wpisz nazwy form oznaczonych literami A, C i D. [2 p.]

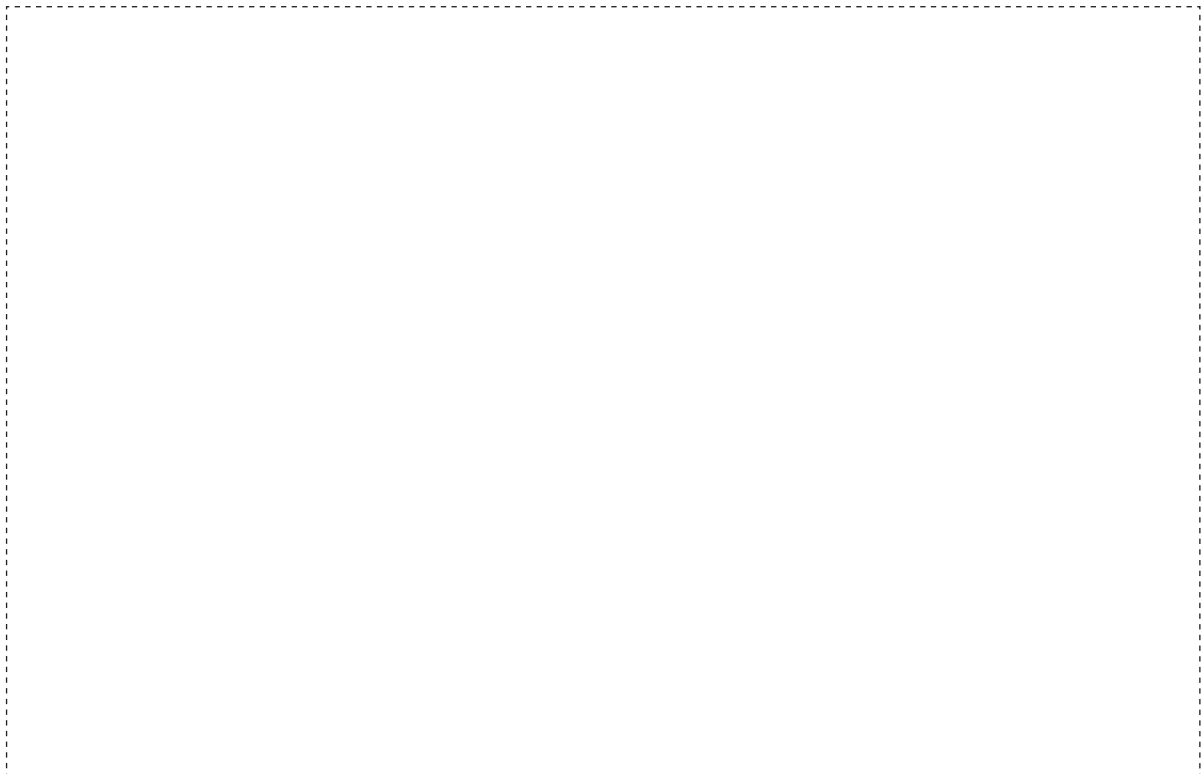

A.

C.

D.

9. Narysuj przekrój przez dolinę rzeki w biegu dolnym. Uzasadnij jego kształt. [2 p.]

Uzasadnienie:

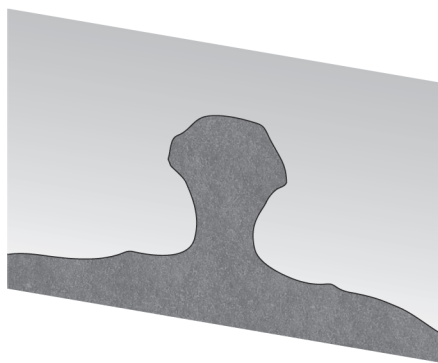
.....

.....

.....

.....

10. Wpisz nazwę procesu, który doprowadził do powstania formy przedstawionej na poniższym rysunku. Wyjaśnij, dlaczego ta forma ma tak charakterystyczny kształt. [2 p.]

Nazwa procesu:

Wyjaśnienie:

.....
.....

11. Zaproponuj sposób gospodarczego wykorzystania ujścia lejkwatego. Podaj nazwy dwóch rzek o takim typie ujścia. [2 p.]

Proponowany pomysł:

.....
.....

Rzeki o ujściu lejkwatym:

12. W każdym z podpunktów podkreśl element, który nie spełnia kryterium przyporządkowania. [3 p.]

- a) Polje, stalaktyt, uwał, lejek krasowy.
- b) Oz, sandr, pradolina, kem.
- c) Cyrk lodowcowy, morena czołowa, baraniec, dolina U-kształtna.

13. Wypisz dwie cechy, które charakteryzują morenę czołową. [2 p.]

1.

2.

14. W poniższych zdaniach skreśl błędne wyrazy (zapisane kursywą). [3 p.]

- a) Na obszarze pustyni piaszczystych występują *wydmy paraboliczne/barchany*.
- b) Półwysep Indochiński to obszar o intensywnym wietrzeniu *chemicznym/fizycznym*.
- c) Wybrzeże fiordowe powstało w wyniku zalania dolin *rzecznych/polodowcowych*.
- d) Obrywanie to proces polegający na odspojeniu *małej/dużej* masy skalnej i przemieszczeniu jej na podnóże stoku.

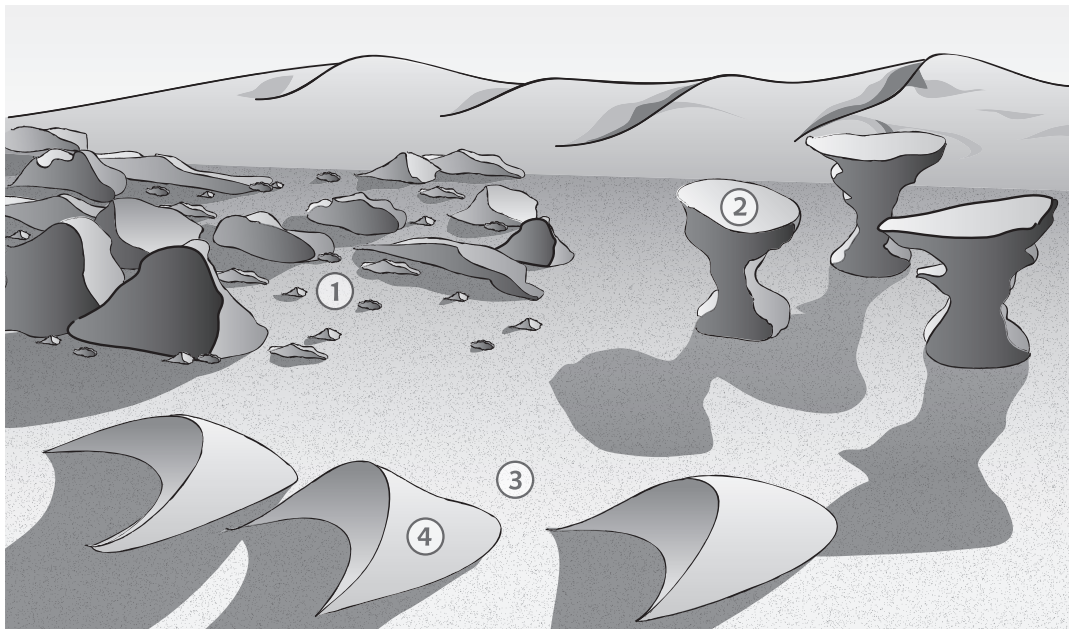
15. Spośród podanych nazw form podkreśl tylko te, które powstały w wyniku niszczącej działalności lodu. [1 p.]

dolina U-kształtna, rynna lodowcowa, sandr, muton, morena denna, pradolina,
cyrk lodowcowy, kem, misa jeziora morenowego

Sprawdzian wiedzy i umiejętności z działu Zewnętrzne procesy kształtujące litosferę

Zakres rozszerzony. Grupa B

- 1.** Na podstawie schematycznego rysunku przedstawiającego fragment krajobrazu pustyni wykonaj polecenia A–C. [4 p.]

- A. Strzałką zaznacz kierunek wiatru.
 B. Napisz, jaki rodzaj pustyni został zaznaczony numerem 3.
 C. Wpisz nazwę formy terenu oznaczonej numerem 2. Opisz, w jaki sposób powstała.

Forma terenu:

Sposób powstania:

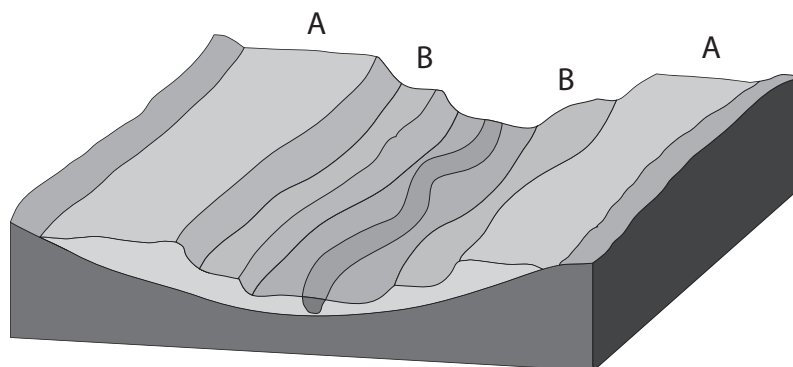
.....

- 2.** Wypisz dwa czynniki, od których zależy intensywność procesu deflacji. [2 p.]

1.

2.

- 3.** Na podstawie załączonego rysunku określ, która z przedstawionych teras (A czy B) jest starsza. Wpisz jej nazwę poniżej rysunku. [2 p.]

Starsza terasa:

Nazwa terasy:

4. Uzupełnij tabelę.

[4 p.]

Lp.	Forma	Czynnik rzeźbotwórczy	Proces (erozja, transport, akumulacja)
1.	Dolina U-kształtna		
2.	Oz		
3.	Mierzeja		
4.	Delta		

5. Rozpoznaj typy wybrzeży przedstawionych na rysunkach. Podaj nazwę każdego z nich. Podaj dwa podobieństwa tych typów wybrzeży.

[3 p.]

A. Wybrzeże B. Wybrzeże

Podobieństwa:

1.
2.

6. Do każdej z wymienionych pustyń przyporządkuj główny czynnik warunkujący jej powstanie. Czynniki mogą być wpisane więcej niż jeden raz.

[3 p.]

a) Pustynia Atacama	1. Bariera orograficzna
b) Wielka Pustynia Słona	2. Stałe zwrotnikowe wyższe baryczne
c) Wielka Pustynia Wiktorii	3. Zimne prądy morskie
d) Sahara	

Odpowiedź: a), b), c), d)

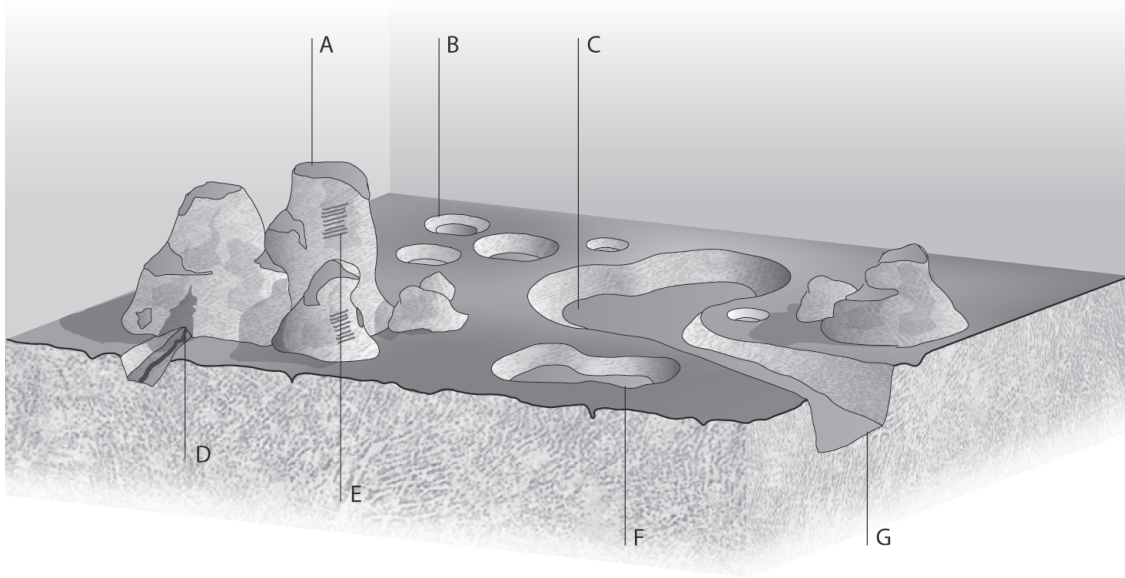
7. Spośród podanych typów klimatów wybierz i zaznacz ten, w którym wietrzenie chemiczne zachodzi najbardziej intensywnie. Uzasadnij swój wybór podając jeden argument.

[2 p.]

- a) Klimat górski.
- b) Klimat zwrotnikowy monsunowy.
- c) Klimat umiarkowany kontynentalny.
- d) Klimat okołobiegunowy subpolarny.

Argument:.....

8. Rysunek przedstawia formy krasowe. Wpisz nazwy form oznaczonych literami B, E i F. [2 p.]

B.

E.

F.

9. Narysuj przekrój przez dolinę rzeki w biegu górnym. Uzasadnij jego kształt. [2 p.]

Uzasadnienie:

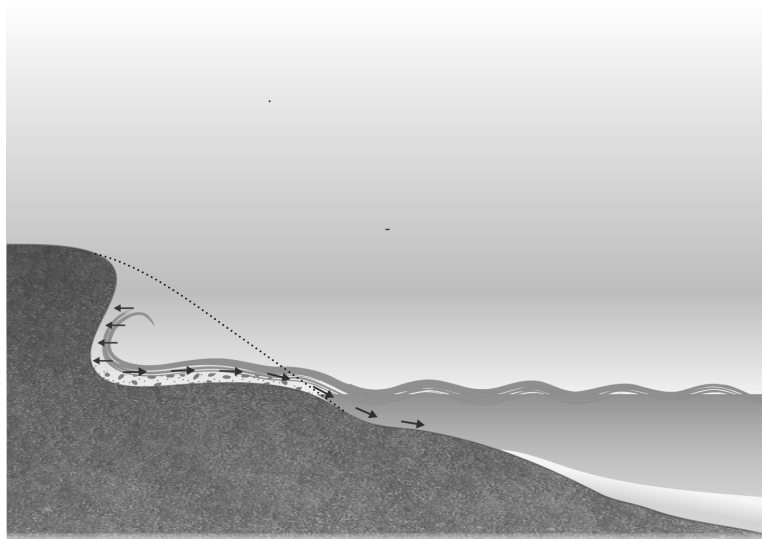
.....

.....

.....

.....

- 10.** Wpisz nazwę procesu, który doprowadził do powstania formy przedstawionej na poniższym rysunku. Wyjaśnij, dlaczego ta forma ma tak charakterystyczny kształt. [2 p.]

Nazwa procesu:

Wyjaśnienie:

.....

- 11.** Zaproponuj sposób gospodarczego wykorzystania ujścia deltowego. Podaj nazwy dwóch rzek o takim typie ujścia. [2 p.]

Proponowany pomysł:

.....

Rzeki o ujściu deltowym:

- 12.** W każdym z podpunktów podkreśl element, który nie spełnia kryterium przyporządkowania. [3 p.]

- a) Polje, stalaktyt, stalagnat, kolumna
 b) Pradolina, oz, rynna lodowcowa, jezioro rynnowe
 c) Morena środkowa, morena czołowa, baraniec, morena denna

- 13.** Wypisz dwie cechy, które charakteryzują barchan. [2 p.]

1.

2.

- 14.** W poniższych zdaniach skreśl błędne wyrazy (zapisane kursywą). [3 p.]

- a) Wybrzeże mierzejowe powstało w wyniku odcięcia *zatoeki/laguny* przez wał piaszczysty.
 b) Morena czołowa zbudowana jest głównie z *piasku/gliny zwałowej*.
 c) Wietrzenie termiczne, to rodzaj wietrzenia *fizycznego/chemicznego*.
 d) Osuwanie, to *powolny/gwałtowny* ruch mas skalnych.

- 15.** Spośród podanych nazw form podkreśl tylko te, które powstały w wyniku budującej działalności wód lodowcowych. [1 p.]

dolina U-kształtna, rynna lodowcowa, sandr, muton, morena denna, pradolina,

cyrk lodowcowy, kem, misa jeziora morenowego, oz